

23.93x34.08	1	עמוד 17	מעריב - סופהשבוע	10/09/2021	78732300-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

פרופ' אריה אלדד

השתמרותו של לוח השנה העברי, גם אם ארכאי בעיני רבים, הוא התשובה לאלו בקרבנו שמנסים לעקור מעם ישראל כל סממן ייחודי

סליחות בכותל. יש דברים שהם רק שלנו צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

שנה טובה, יהודים

שטבחו בבני שבט הטוטסי. האנטישמים הם קנאים מוסלמים שהרגו בעשור האחרון יותר מ־20 מיליון מוסלמים אחרים. האנטישמים הם דאע"ש, וברוקו חראם. האנטישמים הם אנשים שהורגים בכמות צעירים מהקהילה הלהט"בית. האנטישמים הם כל מי שרוחף אנשים לא בגלל מה שהם עשו, אלא בגלל מה שהם. בגלל איך שהם נולדו. האנטישמיות היא לא השם הפרטי של השנאה, היא שם המשפחה שלה. היא כל מי שאכול שנאה עד כדי כך שהוא רוצה לרצוח ולהשמיד ולרדוף ולגרש אנשים רק בגלל שהם שונים ממנו".

לפיד טעה. הרחבת המושג "אנטישמיות" אינה מגייסת לוחמים בגזענות לטובתנו. היא מדללת את הייחודיות של שנת ישראל. ממש כשם שהניסיון לעקור מיד ושם את השואה ולדלל את השמדת היהודים במעשי רצח המוניים לאורך ההיסטוריה רק תסייע לאנטישמים, למשמירי העם היהודי, לנאצים ולעווריהם – להסתתר בתוך מרק תפל של "תופעות כלל אנושיות רצחניות".

או בואו לא נתבלבל. השואה הייתה אירוע ייחודי לעם היהודי, והלקח המתחייב ממנה – מדינת ישראל חזקה, המסוגלת להגן על עצמה בכוח צבאה ונשקה ובכוח הזיכרון ההיסטורי שלה. המדינה הזאת קבעה את הלוח העברי כלוח השנה שלה. כ"ז בניסן הוא יום הזיכרון של העם היהודי לשואה ולגבורה. וא' בתשרי – הוא ראש השנה שלנו.

שנה טובה, יהודים. ❖

ושוב ושוב קמים יהודים שהפכו – גם בארץ ישראל – לאנטי־ציוניים. אנטי־דתיים. אנטי־לאומיים. הם מחפשים מפלט בקוסמופוליטיות. הם רוצים להיות "אזרחי העולם". עד כדי כך הם רוצים לשכוח ולהשכיח – שהם מקווים להפוך את יד ושם למוסד למלחמה בגזענות בכלל. השבוע ניסה אברום בורג, שפעם היה ציוני, לשכנע את דני דיין, שנבחר להיות יו"ר יד ושם, להפוך את המוסד הזה ל"מקום ההנצחה של כל העוולות האנושיות. מקום שיקרין מתוכו את אנרגיית המאבק נגד האלימות העולמית כאשר היא. יהיה בו אגף ארמני ומחלקה סרבית; תערוכה מראונדה ונמביה; מצג לזכרם של אינדיאנים שנשמדו על ידי גנרלים בלונדיניים ותכולי עיניים... ילדים מכל רחבי העולם יבואו ליד ושם כדי להתחנך על פי מיטב ערכיה של תורת האי־אלימות; (...) בית הדין הבינלאומי יקבע את מושבו שם; אדמתו תהיה בינלאומית ושייכת למוסדות המוכרים של משפחת האומות ויחול עליה מושג חדש במדינאות העולמית – "ריבונות כל העולם".

אך לפני שבועות אחדים נכשל מי שבוודאי אינו פוסט־ציוני, יאיר לפיד. ומתוך שניסה לגייס לצדו במאבק באנטישמיות גם כל מי שנחוש להילחם בגזענות ובשנאת זרים כאשר הן – נסחף להגדרה מופרכת לחלוטין של האנטישמיות. וכך כתב: "האנטישמים היו סוחרי עבדים שזרקו מספינות עבדים למי האוקיינוס עבדים כבולים בשרשראות. האנטישמים הם בני שבט ההוטו בראונדה

אף שרוב יהודי ישראל אינם נזקקים בחיי היומיום ללוח העברי – כולנו מברכים זה את זה ב"שנה טובה" על פי הלוח הזה. וחוגגים – איש בדרכו – את מועדי ישראל הקבועים בלוח. צמים (או לא) ביום הכיפורים, מכרסמים מצות בפסח (או להכעיס – פיתות), וילדי הגן שרים "כך הולכים השותלים" ו"סלינו על כתפינו" על פי הלוח הזה. חגי ישראל הם חגי העם היהודי. ולפיכך הברכה "שנה טובה" מיוחדת ומיועדת ליהודים. לא גזענות חלילה, אלא ייחוד. למוסלמים – חגיגה. לנוצרים – מועדיהם. אם תרצה להיות נחמד לחבר ערבי – תברך אותו ביום הראשון של חודש מוחרם בברכת "כל עאם ואנת בח'יר". סיכוי רב יותר שתברך חבר נוצרי ב"הפי ניו ייר" ב־31 בדצמבר.

למה אני מאריך בכל אלו? כי יש דברים, כמו הלוח העברי, שהם רק שלנו. אף שיש בנו כאלו המנסים לעקור מעם ישראל כל סממן ייחודי.

לאחר המהפכה הצרפתית ובמאה השנים שבעקבותיה הונהג "שוויון זכויות" ליהודים ברבות מארצות מערב אירופה. רבים קיוו כי בכך תיפתר "בעיית היהודים" ותדעך האנטישמיות. בימי משפט דרייפוס הבין הרצל כי זוהי תקוות שווא. בימי ההשמדה באירופה ולאחריה הבינו גם מתנגדי הציונות מקרב היהודים כי מדינת היהודים היא הכרח. אבל העם היהודי העתיק הוא גם עם שרבים מבניו סובלים מאמנויה. מחלת השכחה.

מה פשר ברכה זו שבכותרת? האם פשוטה כמשמעה, ברכה לכל בני העם היהודי לקראת השנה החדשה? או שמא – מס שפתיים, ניסיון מגושם ומלאכותי לכנס קבוצת בני אדם סביב תאריך החקוק בלוח העברי העתיק, או חלילה – אמירה גזענית, מדירה, המבדילה בין עם ישראל לשאר בני האדם? אם תשאל משהו ברחוב "איוז שנה עכשיו?" ודאי יענה – 2021. לא רבים יגידו: תשפ"ב, וממש מעטים (כמעט כולם דתיים) יידעו גם לומר שהיום ד' בתשרי. מדינת ישראל מתעקשת למולנו לשמר את הלוח העברי. אומנם בכל מסמך רשמי יש לרשום בכותרת גם את התאריך העברי, אבל רוב יהודי ישראל מתייחסים ללוח העברי כאל שריד ארכאי שעבר זמנו, משהו המשקף הסתגרות דתית, צרות אופק וניסיון להתברל מהעולם כולו המשתמש ב"לוח הכללי".

אבי ע"ה, ישראל אלדד, כתב כבר לפני 70 שנה כי דווקא "הלוח הכללי" הוא צר אופק מאוד, ומבטא רק מועד היסטורי אחד: הולדתו של ישו הנוצרי. ואילו הלוח העברי דווקא משקף תפיסת עולם רחבה מאוד, קוסמופוליטית, לא תאריך היסטורי הקשור לעם היהודי בלבד אלא את מועד בריאת העולם. נניח לרגע לשאלה אם העולם נברא על פי המסורת היהודית לפני 5,782 שנים במאמר הבורא, או לפני 13.8 מיליארד שנים במפץ הגדול. בין כך ובין כך – ברור כי "הלוח הכללי" אינו מונה את שנות הבריאה או המפץ. זהו תאריך פרטי של הדת הנוצרית, שהתקבל ברוב חלקי העולם.